

I Метафорика на 'мощната' истина

Онзи, който би искал да напише история на понятието за истина в един строго терминологичен, т.е. ориентиран към изработването на дефинициите смисъл, би постигнал нищожен резултат. Най-често използваната дефиниция: *veritas est adaequatio rei et intellectus* [истината е съгласуваност на вещта и интелекта]¹, коя-

¹ Дефиницията е цитирана от Тома от Аквино в *Summa theol*, I, q. 16, a. 2 ad 2, както и в *De veritate*, q. 1, a.1, по следния начин: *Isaac dicit in libro De Definitionibus* [Исаак казва това в неговата *Книга за определенията*]. В съответния § 24 от *Книгата за определенията* на Исаак обаче този цитат отсъства. Ср.: A. Altmann-S. M. Stern, *Isaac Israeli. A Neoplatonic Philosopher of the Early Tenth Century. His Works Translated with Comments and an Outline of His Philosophy*, Oxford, 1958, 58: *Definition of „true”* (haqq): *That which the thing is* [дефиниция на „истинно”: онова, каквото нещото е]. Д. Ю. Пуийон (D. H. Pouillon, *Revue Néoscholastique de Philosophie*, 1939, 57 и сл.) е проучил как е възникнало погрешното приписване на авторството на дефиницията. Той доказва, че формулировката произхожда от Авицена и най-напред е била цитирана без данни за произхода ѝ от Уилям от Оксер, Филип Канцлер, Александър от Халес и други. Но Филип Канцлер цитира и формулировката на Исаак, която обаче заимства от *Разговори със себе си* на Августин (II, 5, 3: *quidquid est, verum est* [всичко, което е, е истинно]); при това той погрешно приписва на Августин и *Книгата за определенията: Item Augustinus in Libro soliloquiorum 'verum est', inquit, 'id quod est'. Item Augustinus in libro De definitionum collectione idem dicit*. [По подобен начин Августин казва в книгата си *Soliloquia* {Разговори със себе си}, че „истинно е онова, което е”. Същото той казва и в книгата си *За определенията*]. Впоследствие Алберт Велики поименно е цитирал Исаак с неговата автентична дефиниция: *secundum Isaac et secundum Augustinum verum est id quod est* [според Исаак и според Августин истинното е онова, което е], но близко до ума е, че анонимната дотогава дефиниция ще бъде превеждана с погрешното име.